

Οδηγός
Νοέμβριος 1999

el

Ευρωπαϊκή Ένωση
Διαρθρωτικά ταμεία

Οδηγός των τοπικών συμφώνων απασχόλησης

2000-2006

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οδηγός των τοπικών συμφώνων απασχόλησης 2000-2006

Έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής, Νοέμβριος 1999
SEC(99) 1933

Πίνακας περιεχομένων

Ο κόμβος του Διαδικτύου (internet) των τοπικών συμφώνων απασχόλησης	4
Εισαγωγή: οι στόχοι του οδηγού	5
I. Πλαίσιο της δράσης	7
A. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση	7
B. Οι νέοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων	7
1. Γενική δομή	7
2. Ειδικές διατάξεις	9
II. Οι γενικές κατευθύνσεις	11
A. Γενικές αρχές	11
1. Ένταξη στο πολιτικό πλαίσιο αναφοράς της εθνικής πολιτικής για την απασχόληση	11
2. Γεωγραφική βάση του προγραμματισμού	11
3. Η σημασία της τεχνικής βοήθειας	13
B. Περιεχόμενο του προγραμματισμού	13
1. Επιβεβαίωση της γενικής αρχής της ισότητας των ευκαιριών	14
2. Ανάπτυξη της ικανότητας προσαρμογής του εργατικού δυναμικού	14
3. Βελτίωση της απασχολησιμότητας	15
4. Ανάπτυξη της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας	15
5. Στήριξη της πολυλειτουργικότητας των αγροτών	17
III. Υπενθύμιση των βασικών γενικών αρχών της μεθόδου	19
A. Ορισμοί	19
1. Το γενικό πλαίσιο: για ποιον λόγο δημιουργήθηκαν τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης	19
2. Ο στόχος των τοπικών συμφώνων απασχόλησης: υλοποίηση παραδειγματικών δράσεων	19
3. Ποια είναι τα κριτήρια της Επιτροπής	19
4. Πού μπορεί να προωθηθεί ένα τοπικό σύμφωνο απασχόλησης	19
5. Ποιοί πρέπει να συμμετέχουν στον προβληματισμό ο οποίος αποσκοπεί στην τελική διαμόρφωση ενός τοπικού συμφώνου απασχόλησης	19
6. Πώς προωθείται ένα τοπικό σύμφωνο απασχόλησης	20
B. Η προετοιμασία και η υλοποίηση του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης	20
1. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες	20
2. Το περιεχόμενο του τοπικού συμφώνου απασχόλησης	20
3. Ποιά είναι η φύση του συμφώνου	20

Κόμβος του Διαδικτύου για τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης

Η διάδοση των στοιχείων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον και περιλαμβάνονται στα σχέδια δράσεων των υφισταμένων Τοπικών Συμφώνων, καθώς και άλλες βασικές πληροφορίες, είναι πλέον εφικτή χάρη στην πρόσβαση σε έναν κόμβο του Διαδικτύου (<http://info regio.c ec. eu. int/ pacts>). Πρόκειται γ ια ένα απαραίτητο εργαλείο ανταλλαγής πληροφόρησης, που προτείνει διάφορες υπηρεσίες όπως: πρόσβαση στα έγγραφα τα οποία αφορούν τις χρηστές πρακτικές, βήμα συζητήσεων και διασυνδέσεις με άλλους κόμβους του Διαδικτύου οι οποίοι αφορούν τα ευρωπαϊκά ζητήματα και την απασχόληση.

Εισαγωγή: οι στόχοι αυτού του Οδηγού

Αφότου πραγματοποιήθηκε η τελευταία σημαντική μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων, το 1988, η Ευρώπη στην οποία ζούμε και εργαζόμαστε έχει αλλάξει εντυπωσιακά. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας, ολοκληρώθηκε η Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά και πραγματοποιήθηκε η Νομισματική Ένωση, εκ παραλλήλου με την αδιάκοπη επέκταση της Ένωσης, την πρόοδο της οικονομικής παγκοσμιοποίησης και τις ταχύρυθμες τεχνολογικές αλλαγές. Στο εγγύς μέλλον, βλέπουμε να δεσπόζει στον ορίζοντα η σημαντική περαιτέρω διεύρυνση της Ένωσης.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος επίσης όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική συνοχή, ιδίως χάρη στη μείωση των διαφορών του κατά κεφαλήν εισοδήματος μεταξύ των κρατών μελών.

Παρόλο που διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό από τη μια περιφέρεια στην άλλη, οι επιπτώσεις των προαναφερομένων θετικών εξελίξεων όσον αφορά την ανεργία, αποδείχθηκε ότι ήταν κατά γενικό κανόνα ανεπαρκείς, για πολλούς και διαφόρους λόγους. Πράγματι, κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας, έφθασαν στην αγορά της εργασίας όλες οι γενιές της δημογραφικής έκρηξης (baby-boom), γεγονός το οποίο συνεπάγεται σημαντική αύξηση της προσφοράς εργασίας, ιδίως στην ενδιάμεση ηλικιακή ομάδα μεταξύ 30 και 49 ετών. Οι δημογραφικές εξελίξεις, αφενός και, αφετέρου, η αύξηση του βαθμού της συμμετοχής των γυναικών, είχαν ως συνέπεια μια επιπλέον είσοδο στην αγορά της εργασίας η οποία δεν μπόρεσε να απορροφηθεί από αντίστοιχη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Κατά τη δεκαετία 1985/95 στην Ευρώπη των 12, ο ενεργός πληθυσμός είχε αυξηθεί κατά 9,4 εκατ. εργαζομένων, αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 7%. Δεδομένου ότι, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, μόνο 8,5 εκατ. θέσεων απασχόλησης δημιουργήθηκαν στην Ένωση, η διαφορά αυτή τροφοδότησε την αύξηση των ποσοστών της ανεργίας, τα οποία υπερέβησαν κάθε προηγούμενο, προξενώντας επίσης μείωση του ποσοστού απασχόλησης της τάξης του 5% σε σχέση με το 1973, δεδομένου ότι η δυσμενής κατάσταση της αγοράς της εργασίας οδήγησε πολλούς εργαζομένους στην απόσυρσή τους από αυτήν.

Η ανησυχητική κατάσταση της απασχόλησης είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων πρόσθεσαν στη Συνθήκη του Άμστερνταμ έναν νέο τίτλο ο οποίος αφορά την απασχόληση, και ο οποίος επέτρεψε την ταχεία ανάπτυξη της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

Με την πρόσφατη μεταρρύθμιση των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων, το σύνολο των κοινοτικών μέσων είναι πλέον διαθέσιμα για να στηρίξουν την υλοποίηση νέων στρατηγικών οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, οι οποίες αποσκοπούν στην πρόωθηση της μεγέθυνσης της απασχόλησης.

Είναι, εντούτοις, προφανές ότι, τόσο το νέο πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο, όσο και η διαθεσιμότητα των σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, δεν θα κατορθώσουν να επιτύχουν τον μέγιστο βαθμό της αποτελεσματικότητάς τους χωρίς την ενεργό συμμετοχή των περιφερειακών και κρατικών παραγόντων.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η σημασία της τοπικής και περιφερειακής διάστασης αυξάνεται διαρκώς όσον αφορά την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση.

Πρέπει να ληφθεί υπόψη αυτό το ιστορικό υπόβαθρο και η πείρα που έχει αποκτηθεί κατά τη διάρκεια του πειραματικού τους σταδίου, ούτως ώστε να κατανοηθεί η πρόταση της Επιτροπής για την προώθηση της δημιουργίας τοπικών συμφώνων απασχόλησης.

Εφεξής, αυτή την κατεύθυνση της Επιτροπής την συμμερίζονται πλήρως το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα οποία αποφάσισαν να εκδώσουν τους νέους κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Αντικείμενο του παρόντος οδηγού είναι η παροχή πληροφόρησης σχετικά με:

1. τις επιπτώσεις της υλοποίησης του τίτλου «Απασχόληση» της Συνθήκης του Άμστερνταμ για τους εθνικούς ιθύνοντες, όσον αφορά τις σχέσεις τους με τους περιφερειακούς και τοπικούς παράγοντες
2. τις νέες διατάξεις των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων στις οποίες μπορούν να στηρίζονται οι τοπικές προσεγγίσεις όσον αφορά την ανάπτυξη και την απασχόληση και, ιδίως, τις δυνατότητες στήριξης που προσφέρονται για τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης.

Αυτή η μεταφορά από μία πιλοτική ενέργεια¹ στην καθιερωμένη πρακτική των Διαρθρωτικών Ταμείων, στην οποία πρέπει πλέον να ενσωματωθεί, εξηγείται ιδίως από τα θετικά αποτελέσματα που έχουν σημειωθεί όσον αφορά τον επαναπροσανατολισμό του προβληματισμού για τη διετία 1998-1999: για τη στήριξη των σχεδίων δράσεων των 89 Συμφώνων τα οποία εγκαινιάστηκαν το 1997, διατέθηκε συνολικό ποσό 1600 εκατ. ευρώ.

Από την άποψη αυτή, η ρητή επιλεξιμότητα των διαρθρωτικών παρεμβάσεων αυτού του είδους δράσεων τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης αποτελεί μια από τις καινοτομίες των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006.

Αυτό είναι το κανονιστικό και πολιτικό πλαίσιο. Συνοδεύεται από επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής οι οποίες παρουσιάζονται και επεξηγούνται στον παρόντα οδηγό όσον αφορά τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης.

1. Βλ. το έγγραφο της Επιτροπής «89 τοπικές εταιρικές σχέσεις δίνουν απάντηση στο πρόβλημα της ανεργίας», Οκτώβριος 1999

Ο οδηγός αυτός, αφενός υπενθυμίζει την σκοπιμότητα της ολοκληρωμένης στήριξης των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης εκ μέρους των 3 Διарθρωτικών Ταμείων και, αφετέρου, προβάλλει τους παρεμβατικούς άξονες προτεραιότητας κάθε Συμφώνου.

Τέλος, ο παρών οδηγός υπενθυμίζει τις βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η μέθοδος που ακολουθήθηκε για την εμπειρία των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης, σύμφωνα με τα κριτήρια που καθόρισε το 1997 η Επιτροπή κατά τη στιγμή της εγκαινιάσής τους.

Φιλοδοξία των αρμοδίων υπηρεσιών της Επιτροπής είναι να χρησιμεύσει ο οδηγός αυτός ως εργαλείο στα χέρια των περιφερειακών και τοπικών παραγόντων που επιθυμούν να συμμετάσχουν στην προετοιμασία και την υλοποίηση ενός τοπικού συμφώνου απασχόλησης, τη στιγμή κατά την οποία αρχίζει το

ενεργό στάδιο των διαπραγματεύσεων σχετικά με τα μελλοντικά προγράμματα των στόχων 1, 2 και 3 για την περίοδο 2000-2006. Πράγματι, μια από τις επιπτώσεις της συμπερίληψης των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης στο «mainstream», είναι ότι πρέπει να δηλώνονται στα αναπτυξιακά σχέδια τα οποία παρουσιάζονται από τα κράτη μέλη.

Η θέση αυτή της Επιτροπής συμβαδίζει πλήρως με τη απογή την οποία εξέφρασε η Επιτροπή των Περιφερειών στην γνωμοδότηση πρωτοβουλίας, της τον Ιούλιο 1999.

Τα τοπικά σύμφωνα πρέπει, πράγματι, να εγγράφονται κατά το δυνατόν νωρίτερα σε αυτόν τον νέο προγραμματισμό στον οποίο η Επιτροπή ελπίζει ότι θα αποκτήσουν σημαντική θέση.

I. Πλαίσιο της δράσης

A) Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία έχει πλέον επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη, αναγνωρίζει ότι η απασχόληση είναι πρόβλημα το οποίο συµμερίζονται όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης. Η αναγνώριση αυτή οδήγησε, σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, στην θέση σε εκκίνηση μιας καινοτόμου δυναμικής η οποία βασίζεται στην ανάπτυξη κοινής στρατηγικής υπέρ της ανάπτυξης της απασχόλησης, και στην θέση σε λειτουργία ενός συστήματος πολύπλευρης επιτήρησης. Εφεξής, τα 15 κράτη μέλη της Ένωσης ενεργούν έχοντας κοινούς στόχους και μεθόδους στο πλαίσιο των κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση και των εθνικών σχεδίων δράσεων για την απασχόληση, που βασίζονται στα ακόλουθα τέσσερα «βάθρα»:

- Βελτίωση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης,
- Ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος,
- Ενθάρρυνση της ικανότητας προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων σε αυτές,
- Ενίσχυση των πολιτικών ισότητας των ευκαιριών για τις γυναίκες και τους άνδρες.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση του 1998 και του 1999 περιλάμβαναν ήδη ειδικές διατάξεις οι οποίες παρότρυναν τα «κράτη μέλη να εκμεταλλευτούν όλες τις ενδεχόμενες πηγές απασχόλησης, καθώς επίσης και να προωθήσουν τα μέτρα χάρη στα οποία καθίσταται εφικτή η πλήρης εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που παρουσιάζονται από την δημιουργία θέσεων απασχόλησης στο τοπικό επίπεδο και στις νέες δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με ανάγκες που δεν έχουν ακόμη ικανοποιηθεί από την αγορά.»

Οι προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για το έτος 2000², οι οποίες εγκρίθηκαν στις 8 Σεπτεμβρίου 1999, ενισχύουν ακόμη περισσότερο αυτές τις διατάξεις. Κατ'αυτόν τον τρόπο, το μέτρο 12 που περιλαμβάνεται στο βάθρο «προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος» προβλέπει: «ότι τα κράτη μέλη θα προωθήσουν τα μέτρα χάρη στα οποία καθίσταται εφικτή η πλήρης εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που παρουσιάζονται από τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στο τοπικό επίπεδο και στην κοινωνική οικονομία, ιδίως, στις νέες δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με ανάγκες που δεν έχουν ακόμη ικανοποιηθεί από την αγορά, εξετάζοντας – με στόχο τη μείωσή τους – τα εμπόδια που θα μπορούσαν να τις σταματήσουν. Από την άποψη αυτή, είναι απαραίτητο να βελτιωθεί η αναγνώριση και η στήριξη του ρόλου και της ευθύνης των εταίρων στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς επίσης και των κοινωνικών εταίρων. Χρειάζεται επιπλέον να αποκομίζεται πλήρως το όφελος του ρόλου τον οποίο διαδραματίζουν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης όσον αφορά

τον εντοπισμό των τοπικών δυνατοτήτων και την βελτίωση της λειτουργίας των τοπικών αγορών εργασίας.»

B) Οι νέοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων

Τα έγγραφα αυτά τα οποία έχουν δημοσιευθεί στην ΕΕΕΚ³, περιλαμβάνουν έναν ορισμένο αριθμό ενδείξεων οι οποίες είναι χρήσιμες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των τοπικών συμφώνων απασχόλησης. Μετά από την παρουσίαση της γενικής τους δομής, προβάλλονται οι κυριότερες διατάξεις τους όσον αφορά τα τοπικά σύμφωνα.

1. Η γενική δομή

Η γενική δομή των κανονισμών τείνει να ενισχύσει το περιεχόμενο των διαρθρωτικών πολιτικών όσον αφορά την απασχόληση, ιδίως μέσω της τοπικής κινητοποίησης.

Ο κανονισμός 1260/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, ορίζει τις αποστολές, τους στόχους προτεραιότητας και την οργάνωση των τεσσάρων Διαρθρωτικών Ταμείων, τους κανόνες που εφαρμόζονται για αυτά, καθώς επίσης και τις διατάξεις οι οποίες είναι αναγκαίες για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και ο συντονισμός, μεταξύ τους, αφενός και, αφετέρου μεταξύ αυτών και των λοιπών υφισταμένων χρηματοδοτικών μέσων.

Σ'αυτόν τον κανονισμό διευκρινίζεται ο ρόλος των παρεμβάσεων όσον αφορά τον προγραμματισμό και την υλοποίησή τους. Κατ'αυτόν τον τρόπο, αυξάνεται η υπευθυνότητα των κρατών μελών και των διαφόρων παραγόντων όσον αφορά τον ορισμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων. Με τον κανονισμό αυτό βελτιώνεται η διαφάνεια, η μεταπαρακολούθηση, η αξιολόγηση και ο δημοσιονομικός έλεγχος, και ενισχύεται η συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών παραγόντων στη διαμόρφωση της διαρθρωτικής πολιτικής.

Σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις που ανακοινώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα κράτη μέλη για την προετοιμασία των προγραμμάτων⁴ της περιόδου 2000-2006, η ολοκληρωμένη προσέγγιση ανάπτυξης ή μετατροπής πρέπει να αντικατοπτρίζεται στις μεθόδους προγραμματισμού. Προς αυτόν τον σκοπό, είναι σκόπιμη η υπενθύμιση του ορισμού των στρατηγικών οι οποίες μεγιστοποιούν την συνέργια μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας και των μέτρων, επιδιώκοντας ένα συνεκτικό όραμα. Πρόκειται, κατά κάποιον τρόπο, για τη γενίκευση της επιτυχημένης εμπειρίας των Συμφώνων. Η εμπειρία αυτή προτείνει προοπτικές και μέσα για την μεσοπρόθεσμη δράση των διαφόρων συμμετεχόντων στην ανάπτυξη και στην κοινωνική συνοχή μιας δεδομένης γεωγραφικής ενότητας, συμπεριλαμβανομένης της υποπεριφερειακής κλίμακας.

2. Οι προτάσεις της Επιτροπής που αφορούν τις κατευθυντήριες γραμμές 2000 και τα εθνικά σχέδια δράσεων 1999, έχουν δημοσιευθεί στον δεσμό του Διαδικτύου Europa στην ακόλουθη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/dg05/empl&esf/ees_en.htm

3. Σειρά L, αριθ. 161 της 26ης Ιουνίου 1999 και αριθ. 213 της 13ης Αυγούστου 1999, διαθεσίμα επίσημα στον κόμβο <http://www.inforegio.cec.eu.int>

4. COM (99) 344 τελικό της 1/7/99

Είναι επίσης σκόπιμο τα κράτη μέλη να επιδιώκουν τη δημιουργία εταιρικής σχέσης αποκεντρωμένης, αποτελεσματικής και ευρείας, για τον καθορισμό, την μεταπαρακολούθηση και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων η ενδεχόμενη προσφυγή σε συνολικές επιχορηγήσεις αναμένεται ότι θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα αυτής της διάταξης. Εφόσον αυτή η μορφή παρέμβασης θα έχει προβλεφθεί από την αρχή στα σχέδια τα οποία υποβάλλονται από τα κράτη μέλη, θα τους δίνει τη δυνατότητα να αποφασίζουν να αναθέτουν την υλοποίηση και τη διαχείριση ενός μέρους ενός επιχειρησιακού προγράμματος ή ενός ενιαίου εγγράφου προγραμματισμού σε ένα ή πλέον του ενός εγκεκριμένου μεσολαβητικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αυτοδιοικήσεων, των οργανισμών περιφερειακής χωροταξίας ή μη κυβερνητικών οργανισμών.

Το σύνολο των διαθέσιμων πόρων, υπό μορφή πιστώσεων υποχρεώσεων, για τα Διαρθρωτικά Ταμεία έχει καθοριστεί σε 195 δις ευρώ για την περίοδο 2000-2006. Το κυριότερο μέρος αυτών των πόρων θα διατεθεί για τις περιφέρειες προτεραιότητας της διαρθρωτικής δράσης της Ένωσης, δηλαδή τις περιφέρειες του στόχου 1.

• Οι αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες (στόχος 1)

Σύμφωνα με τους όρους του κανονισμού, ο στόχος 1, ο οποίος χρηματοδοτείται από τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία, αποσκοπεί στην «*προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών*», δηλαδή των περιφερειών των οποίων το επίπεδο ανάπτυξης, που υπολογίζεται επί τη βάση των διαθέσιμων αριθμητικών στοιχείων που αντιστοιχούν στα τρία τελευταία έτη για το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ, είναι μικρότερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου.

Τα Γαλλικά Υπερπόντια Διαμερίσματα, οι νήσοι Αζόρες, η Μαδέρα και οι Κανάριες νήσοι, επειδή είναι ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες αλλά επίσης επειδή πληρούν το κριτήριο του 75%, καθώς επίσης και οι περιοχές οι οποίες είναι επί του παρόντος επιλέξιμες για τον στόχο 6, θα καλύπτονται από αυτόν τον στόχο.

Στις περιφέρειες που είναι επί του παρόντος επιλέξιμες για τον στόχο 1, αλλά που δεν πληρούν πλέον αυτό το κριτήριο του 75%, θα χορηγηθεί φθίνουσα μεταβατική στήριξη επί εξαιτίας – επταετία για τις περιοχές που πληρούν τα κριτήρια του στόχου 2. Ο κατάλογος των περιφερειών οι οποίες καλύπτονται από τον στόχο 1 αποτελεί αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου, με αυστηρή εφαρμογή των κριτηρίων που ορίζονται στον κανονισμό.

Ένα σημαντικό μέρος του συνολικού προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων (69,7 %) πρόκειται να διατεθεί για τις περιφέρειες που υπάγονται στον στόχο 1, συμπεριλαμβανομένου

του ποσοστού του 4,3% δυνάμει της μεταβατικής στήριξης. (για συνολικό ποσό 135,9 δις ευρώ).

Σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις της Επιτροπής, ο νέος προγραμματισμός αναμένεται ότι θα ενισχύσει ταυτοχρόνως τις δράσεις βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των περιφερειακών οικονομιών, και τις αποκεντρωμένες προσεγγίσεις αξιοποίησης των τοπικών πλεονεκτημάτων, στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων που αφορούν ταυτοχρόνως την προσφορά και τη ζήτηση απασχόλησης, κατ'αναλογία της εμπειρίας των τοπικών συμφώνων. Εκ παραλλήλου με τη χάραξη μακροοικονομικών πολιτικών και την διάθεση πόρων για υποδομές, είναι σημαντικό να πραγματοποιούνται συνοδευτικές δράσεις στο τοπικό επίπεδο, κατά το δυνατόν πλησιέστερα στους οικονομικούς παράγοντες. Χάρη στην εμπειρία των Συμφώνων, έχουν αναδειχθεί νέοι τομείς συνεργασίας, παραδείγματος χάρι στις διεπιχειρησιακές σχέσεις ή μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών παραγόντων για τη χρηματοδότηση των έργων. Αυτές οι ενέργειες πρέπει να ενισχυθούν και να διευρυνθούν, επειδή μπορούν να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες δραστηριοτήτων και θέσεων απασχόλησης.

• Οι περιφέρειες ή περιοχές που αποτελούν αντικείμενο μετατροπής (στόχος 2)

Ο στόχος 2, ο οποίος χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και από το ΕΚΤ αποσκοπεί στην «*στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής μετατροπής των περιφερειών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα*». Αυτές οι περιοχές, στις οποίες σημειώνονται κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές, περιλαμβάνουν βιομηχανικές περιοχές και περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένες υπηρεσίες, αγροτικές και αστικές περιοχές, καθώς και περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία. Το ΕΓΤΠΕ, τομέας εγγυήσεων θα συμβάλει επίσης στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών του στόχου 2.

Από την ενίσχυση που χορηγείται δυνάμει του στόχου 2 πρόκειται να επωφεληθεί το 18% του ευρωπαϊκού πληθυσμού. Ο πληθυσμός αυτός, στο σύνολό του, έχει αποτελέσει αντικείμενο κατανομής ανά κράτος μέλος εκ μέρους της Επιτροπής, με περιορισμό της μείωσης ανά κράτος μέλος στο ένα τρίτο, κατ'ανώτατο όριο, της κάλυψης των επί του παρόντος επιλέξιμων περιφερειών για τους στόχους 2 και 5β. Οι περιοχές οι οποίες επί του παρόντος καλύπτονται από τους στόχους 2 και 5β και οι οποίες δεν θα είναι πλέον επιλέξιμες για τον νέο στόχο 3, θα επωφεληθούν από φθίνουσα στήριξη του ΕΤΠΑ επί εξαιτίας, ενώ οι περιοχές αυτές θα μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τον στόχο 3. Κατόπιν προτάσεως των κρατών μελών και σε στενή συνεννόηση μαζί τους, η Επιτροπή θα αποφασίσει σχετικά με τον κατάλογο των επιλέξιμων περιοχών για επταετή χρονική διάρκεια, μετά από διατύπωση γνώμης εκ μέρους των αρμοδίων συμβουλευτικών επιτροπών.

Το 11,5 % του προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων πρόκειται να διατεθεί για τις περιφέρειες οι οποίες υπάγονται στον

στόχο 2, συμπεριλαμβανομένου ενός ποσοστού 1,4% δυνάμει της μεταβατικής στήριξης (επί συνόλου 22,5 δις ευρώ).

Το νέο πλαίσιο ενιαίου περιφερειακού προγραμματισμού για τον στόχο 2, που ανταποκρίνεται σε διάφορους προβληματισμούς περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, αναμένεται ότι θα ευνοήσει την ανάπτυξη αποκεντρωμένων δράσεων οι οποίες θα στηρίζονται στην κινητοποίηση οργανωμένων παραγόντων και γεωγραφικών ενοτήτων. Η διεύρυνση της γεωγραφικής κάλυψης στις υποβαθμισμένες αστικές συνοικίες, θα έχει ως αναπόφευκτη συνέπεια την χρησιμοποίηση διαφοροποιημένων μορφών παρέμβασης και ειδικών δράσεων, αναζωογόνησης ιδίως. Η ικανότητα προσαρμογής των τοπικών παραγωγικών ιστών στις νέες οικονομικές απαιτήσεις, καθώς και η ικανότητα συνεργασίας των παραγόντων, θα βρίσκονται επίσης στο επίκεντρο του προβληματισμού. Πρόκειται, εν ολίγοις, για την αναγνώριση των διαφορών μεθόδων που έχουν δοκιμαστεί από τα τοπικά Σύμφωνα, και που αναμένεται ότι θα βρουν, σε αυτό το νέο πλαίσιο, την ευκαιρία για να διευρύνουν τις ενέργειές τους.

• **Η στήριξη της προσαρμογής και του εκσυγχρονισμού των πολιτικών και συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (στόχος 3)**

Ο στόχος 3 αποτελεί το πλαίσιο αναφοράς της Ένωσης στο σύνολό της, για την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων. Στα πλαίσια αυτού του στόχου, το ΕΚΤ συμβάλλει στην προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της απασχόλησης στις εκτός στόχου 1 περιφέρειες.

Κατά συνέπεια, ο κανονισμός του ΕΚΤ ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συντάσσουν και να υλοποιούν οδηγίες επί θεμάτων απασχόλησης, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση, η οποία αντικατοπτρίζεται στα εθνικά σχέδια δράσεων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα σχέδια αυτά συνδυάζουν την εθνική στρατηγική για την απασχόληση και τα μέσα στήριξής της, αφενός, με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες συνοχής και απασχόλησης, αφετέρου.

Το 12,3 %, δηλαδή 24,052 δις ευρώ του συνολικού προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006, προορίζονται για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ στα πλαίσια του στόχου 3. Επιπλέον, 2,847 δις ευρώ πρόκειται να διατεθούν για την κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL η οποία χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ.

Η στρατηγική η οποία αφορά τους ανθρωπίνους πόρους περιλαμβάνει τρία γενικά στοιχεία ιδιαίτερης σημασίας:

- προσέγγιση «καθιερωμένης πρακτικής» (*mainstream*) για την ισότητα των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών,

- εκμετάλλευση του δυναμικού, όσον αφορά τις θέσεις απασχόλησης, της κοινωνίας της πληροφόρησης, με γνώμονα το συμφέρον της κοινωνίας στο σύνολό της,
- βελτίωση της συμβολής του ΕΚΤ στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, ιδίως μέσω των Συμφώνων.

2. Ειδικές διατάξεις

Τα τοπικά Σύμφωνα επηρεάζονται από ειδικές διατάξεις:

• **ΕΚΤ**

Ο νέος κανονισμός του ΕΚΤ προβλέπει ρόλο σημαντικό για τις δράσεις στον τομέα της τοπικής ανάπτυξης. Ρητή αναφορά περιλαμβάνεται:

Στο άρθρο 2.2 : «*Στο πλαίσιο των τομέων πολιτικής που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το Ταμείο λαμβάνει υπόψη την υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών για τη δημιουργία απασχόλησης, ιδίως των πρωτοβουλιών για την προώθηση της τοπικής απασχόλησης και των τοπικών συμφώνων απασχόλησης.*»

Στο άρθρο 4.2 : «*Ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων του Ταμείου προβλέπει ότι ένα εύλογο ποσό εκ των πιστώσεων του Ταμείου που χορηγούνται για την παρέμβαση, σύμφωνα με τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 3 θα διατίθεται, σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99, υπό μορφή μικρών επιδοτήσεων που θα συνδυάζονται με ειδικές ρυθμίσεις πρόσβασης για τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς και τους τοπικούς εταίρους. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την παρούσα παράγραφο σύμφωνα με τις δημοσιονομικές ρυθμίσεις του άρθρου 29 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99 (Γενικός κανονισμός).*»

Επιπλέον, ο ορισμός μιας από τις επιλέξιμες δραστηριότητες, δηλαδή «*η ανάπτυξη νέων πηγών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της κοινωνικής οικονομίας (τρίτο σύστημα)*», όπως αναφέρεται στο άρθρο 3.1δ, αναμένεται ότι θα αποτελέσει κίνητρο για τα κράτη μέλη ούτως ώστε να βελτιώσουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν σε αυτόν τον τομέα.

• **ΕΤΠΑ**

Ο νέος κανονισμός του ΕΤΠΑ αναφέρει επίσης τα τοπικά Σύμφωνα, στο 7ο σημείο του σκεπτικού του:

«*ότι το ΕΤΠΑ οφείλει να διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο υπέρ της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης, στο πλαίσιο της βελτίωσης του πλαισίου ζωής και της χωροταξικής ανάπτυξης, ιδίως μέσω της προώθησης των τοπικών συμφώνων για την απασχόληση και των νέων πηγών θέσεων απασχόλησης.*»

Στο άρθρο 2.1γ αυτού του κανονισμού διευκρινίζεται ως προνομιακός τομέας παρέμβασης: «*η ανάπτυξη του ενδογενούς*

δυναμικού, μέσω μέτρων αναζωογόνησης και στήριξης των πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης καθώς και των δραστηριοτήτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στα οποία περιλαμβάνονται ...»

Άλλωστε, και πρόκειται για καινοτομία, στο εδάφιο 6 διευκρινίζεται: «ενισχύσεις στις δομές παροχής εκ του σύνεγγυς υπηρεσιών, με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, εξαιρουμένων των μέτρων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)».

• Η γενική αρχή της ενισχυμένης εταιρικής σχέσης επιβεβαιώνεται στον γενικό κανονισμό

Ένα αξιοσημείωτο στοιχείο είναι η ενίσχυση της έννοιας της εταιρικής σχέσης. Από αυτή την άποψη, στο 27ο σημείο του σκεπτικού του γενικού κανονισμού, αναφέρεται ότι: «η δράση της Κοινότητας αποτελεί συμπλήρωμα ή συμβολή στη δράση των κρατών μελών και ότι, για να προσφέρει αξιόλογη προστιθέμενη αξία, θα πρέπει να ενισχυθεί η εταιρική σχέση...»

Στο άρθρο 8, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, διευκρινίζεται ότι: «Οι κοινοτικές δράσεις αποφασίζονται με τη στενή συνεργασία, καλούμενη στο εξής «εταιρική σχέση» της Επιτροπής και του κράτους μέλους, καθώς και των αρχών και φορέων που ορίζει το κράτος μέλος στα πλαίσια των εθνικών του κανόνων και των τρεχουσών πρακτικών, ιδίως δε:

- των περιφερειακών και τοπικών αρχών και των λοιπών αρμοδίων δημοσίων αρχών,
- των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων,
- κάθε άλλου σχετικού αρμόδιου φορέα στα πλαίσια αυτά.

Η εταιρική σχέση λειτουργεί με απόλυτη τήρηση των θεσμικών, νομικών και δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων κάθε εταίρου, όπως ορίζονται στο πρώτο εδάφιο.

Υποδεικνύοντας τους πλέον αντιπροσωπευτικούς εταίρους σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή άλλο επίπεδο, το κράτος μέλος δημιουργεί μια ευρεία και αποτελεσματική σύμπραξη όλων των ενδεδειγμένων φορέων, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες και πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη του την ανάγκη προώθησης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της αειφόρου ανάπτυξης, μέσω της ενσωμάτωσης των απαιτήσεων προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος.

Όλα τα μέρη που ορίζονται αποτελούν εταίρους που επιδιώκουν ένα κοινό σκοπό, καλούνται δε στο εξής «εταίροι.»

Στο δεύτερο εδάφιο, το κείμενο εξακολουθεί διευκρινίζοντας ότι: «Η εταιρική σχέση καλύπτει την προπαρασκευή, χρηματοδότηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη συμμετοχή των ενδεδειγμένων εταίρων στα διάφορα στάδια του προγραμματισμού, λαμβάνοντας υπόψη τους την προθεσμία που έχει ορισθεί για κάθε στάδιο.»

II. Γενικές κατευθύνσεις

Σε αυτό το κεφάλαιο ανακεφαλαιώνονται οι γενικές κατευθύνσεις της Επιτροπής σχετικά με τον προγραμματισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006, οι οποίες παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την διαμόρφωση και την υλοποίηση των τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης.

A. Γενικές αρχές που ισχύουν και για τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία

Το παρόν μέρος περιλαμβάνει ανακεφαλαίωση των γενικών αρχών οι οποίες διέπουν και τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία όσον αφορά τις παρεμβάσεις τους οι οποίες αποσκοπούν στη στήριξη των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης.

Αυτές οι γενικές αρχές μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

- συνέπεια ως προς τα εθνικά σχέδια δράσης (ΕΣΔ) και τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση
- γεωγραφική βάση του προγραμματισμού
- ανάγκη μέτρων τεχνικής βοήθειας.

1. Εγγραφή της εθνικής πολιτικής απασχόλησης στο πλαίσιο αναφοράς

Η συνέπεια ως προς τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση που εφαρμόζονται στο κράτος μέλος, εξασφαλίζεται χάρη στην εγγραφή της προσέγγισης «Τοπικά Σύμφωνα» στο πλαίσιο αναφοράς. Το άρθρο 9γ του γενικού κανονισμού ορίζει: *«πλάισιο αναφοράς του στόχου αριθ. 3: το έγγραφο που περιγράφει το πλαίσιο της παρέμβασης υπέρ της απασχόλησης και της ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων σε ολόκληρο το έδαφος ενός εκάστου κράτους μέλους και το οποίο προσδιορίζει τις σχέσεις με τις προτεραιότητες τις εγγεγραμμένες στο εθνικό σχέδιο δράσης για την απασχόληση.»*

Στο άρθρο 15.3 του ίδιου κανονισμού διευκρινίζεται ότι: *«η Επιτροπή αξιολογεί τα σχέδια [στόχοι 1, 2 και 3] σε συνάρτηση με την συνέπειά τους με τους στόχους του παρόντος κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο αναφοράς.»*

Με τα κείμενα αυτά ορίζεται ο ρόλος του πλαισίου αναφοράς: σύνδεσμος μεταξύ του ΕΣΔ και των Διαρθρωτικών Ταμείων στο σύνολό τους, ρόλος που συνίσταται στην επιλογή:

- Του γενικού στρατηγικού πλαισίου για την πολιτική απασχόλησης
- Ορισμένων (ή και όλων των) προτεραιοτήτων στο ΕΣΔ για τη παροχή στήριξης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, και την αιτιολόγηση αυτής της επιλογής (δηλαδή, για ποιον λόγο ορισμένες προτεραιότητες πρέπει να στηριχθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, ενώ άλλες όχι).

2. Γεωγραφική βάση του προγραμματισμού

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει καμία σαφής ένδειξη όσον αφορά τις συνολικές χρηματοδοτικές δυνατότητες που διατίθενται για τα μέτρα τοπικής ανάπτυξης στους νέους κανονισμούς, εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν σχετικά με τα ποσά που τους αφορούν στο πλαίσιο της διαδικασίας προγραμματισμού. Η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να εξακολουθήσουν να χρηματοδοτούν με τον ίδιο τρόπο τα Σύμφωνά τους (εφόσον τα αποτελέσματά τους ήταν θετικά) και, ταυτοχρόνως, να προωθήσουν την διαμόρφωση νέων Συμφώνων στα προγράμματα της καθιερωμένης πρακτικής (mainstream). Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρουσιάσουν στα σχέδιά τους μια «συνθετική εικόνα» σχετικά με τα προαναφερόμενα, και να υποβάλουν λεπτομερέστερα στοιχεία στο συμπληρωματικό έγγραφο προγραμματισμού. Η χρηματοδότηση των Συμφώνων σύμφωνα με την προαναφερόμενη τεχνική συνολικής επιχορήγησης θα πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί ένα ενδεχόμενο μέσο υλοποίησης.

Από τα ως άνω εξάγεται το συμπέρασμα ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν κατά πόσον επιθυμούν να διατηρήσουν τα υφιστάμενα Σύμφωνα, καθώς επίσης και σε ποιον βαθμό πρόκειται να αναπτυχθούν νέα Σύμφωνα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι απαραίτητο να υπάρχουν διαφανή κριτήρια για τις διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής, τόσο για τα υφιστάμενα Σύμφωνα όσο και για την ανάπτυξη νέων Συμφώνων.

Όπως και κατά το παρελθόν (βλ. κεφάλαιο III), κάθε Σύμφωνο θα πρέπει να καλύπτει μια αναγνωρίσιμη και σχετικά περιορισμένη περιοχή. Κάθε Σύμφωνο θα πρέπει επίσης να βασίζεται σε περιγραφή και ανάλυση της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης, ιδίως όσον αφορά την απασχόληση, και να περιλαμβάνει μια σαφή στρατηγική σε συνάρτηση με ποσοτικοποιημένους στόχους απασχόλησης.

Τα σχέδια που πρέπει να υποβληθούν στην Επιτροπή δεν θα είναι επαρκώς λεπτομερή για να φαίνεται ο τρόπος με τον οποίο τα κράτη μέλη επιθυμούν να ενσωματώσουν τα Σύμφωνα στα προγράμματά τους, ιδίως επειδή η προσέγγιση «από τη βάση προς την κορυφή» («bottom up») των Συμφώνων θεωρεί ότι αφετηρία τους είναι το τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Εντούτοις, τα σχέδια θα πρέπει να παρέχουν κατά πρώτον λόγο πληροφορίες επ'αυτού του θέματος, και να εξηγούν τις προθέσεις των κρατών μελών όσον αφορά αυτό το τοπικό συμπλήρωμα στη στρατηγική τους σχετικά με τις θέσεις απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας παρέμβασης υπό μορφή συνολικών επιχορηγήσεων) και, επομένως, να αναφέρονται ρητά στα εθνικά σχέδια δράσεων.

• Στόχοι 1 και 2

Προκειμένου για τα τοπικά Σύμφωνα που βρίσκονται σε περιοχές επιλέξιμες για τον στόχο 1 των Διαρθρωτικών Ταμείων, η στήριξη τους μπορεί να συνδυάζει παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ και του ΕΓΤΠΕ-Τμήμα προσανατολισμού. Οι παρεμβάσεις αυτές θα μπορούν να λαμβάνουν, στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, την μορφή ενός εθνικού προγράμματος, το οποίο συγκεντρώνει το σύνολο των Συμφώνων που υλοποιούνται σε ένα κράτος μέλος, με επακόλουθη υποδιαίρεση του προγράμματος σε υποπρογράμματα για κάθε Σύμφωνο. Εντούτοις, η πείρα του παρελθόντος διδάσκει ότι η ευελιξία αυτής της μορφής οργάνωσης είναι περιορισμένη.

Επομένως, φαίνεται ότι είναι προτιμότερο η στήριξη των τοπικών Συμφώνων να προβλέπεται στα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα, έτσι ώστε να μπορούν να επωφελούνται από ένα ειδικό υποπρόγραμμα ή από ένα σύνολο μέτρων ή από ένα μέτρο/δράση με μερική επικάλυψη αυτών που προβλέπονται στα σχέδια δράσεών τους.

Για την υλοποίηση ειδικών υποπρογραμμάτων, επισύρεται η προσοχή στο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι συνολικές επιχορηγήσεις όπως αυτές που προβλέπονται στα άρθρα 9) και 27 του γενικού κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων. Πράγματι, η τεχνική αυτή επιτρέπει να τίθεται στη διάθεση ενός ενδιάμεσου φορέα/οργανισμού, ο οποίος δεν ανήκει κατ'ανάγκη στη δημόσια διοίκηση, μια συνολική χρηματοδοτική δυνατότητα που προορίζεται για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου φάσματος δράσεων.

Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παροτρύνονται να εξετάζουν αυτή την δυνατότητα υλοποίησης των μέτρων στο πλαίσιο των Συμφώνων τους, και να αναφέρουν στα σχέδιά τους ποια είναι σχετικά η πρόθεσή τους.

Μια λεπτομερέστερη πληροφόρηση θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού, με ένδειξη του βαθμού στον οποίο τα καθοριζόμενα μέτρα αφορούν τα Σύμφωνα, καθώς επίσης και τον τρόπο με τον οποίο οι αρχές θα λαμβάνουν τις μεταγενέστερες αποφάσεις σχετικά με την επιλογή των Συμφώνων στις επιτροπές παρακολούθησης.

Όσον αφορά τα Σύμφωνα που βρίσκονται σε περιοχές επιλέξιμες για τον στόχο 2, εφαρμόζονται οι ίδιες γενικές κατευθύνσεις στο πλαίσιο των ΕΕΠ. Εντούτοις, χρειάζεται να διευκρινιστεί ότι μια ειδική παρέμβαση του ΕΚΤ, εκτός της συνδρομής του στον στόχο 3, θα είναι εφικτή μόνον εφόσον το ΕΕΠ θα προβλέπει για την παρέμβαση αυτή τουλάχιστον 5% του συνολικού ποσού των παρεμβάσεών του, όπως ορίζεται στον κανονισμό του ΕΚΤ.

Εξάλλου, η ενδεχόμενη παρέμβαση του ΕΓΤΠΕ θα υπάγεται στον τομέα «Εγγυήσεων» του και θα πρέπει να είναι συντονισμένη με το

σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης που προβλέπεται στο άρθρο 33 του αντίστοιχου κανονισμού. Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να προβλέπει μέτρα υπέρ της απασχόλησης.

• Στόχος 3

Ο νέος κανονισμός του ΕΚΤ συμβαδίζει πλήρως με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, έτσι ώστε το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, μετά τη μεταρρύθμισή του, να αποτελεί πράγματι ουσιαστικό πολιτικό μέσο και χρηματοδοτικό στήριγμα της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ).

Οι τομείς γενικής πολιτικής στους οποίους το ΕΚΤ ενδέχεται να παρέμβει μετά από το 1999, αντιστοιχούν σχεδόν απολύτως στα κύρια βάρη της ΕΣΑ (απασχολησιμότητα, επιχειρηματικό πνεύμα, ικανότητα προσαρμογής και ισότητα των ευκαιριών):

(i) Ανάπτυξη **πολιτικών ενεργών όσον αφορά την αγορά της εργασίας**, σκοπός των οποίων είναι να καταπολεμήσουν την ανεργία, να παρεμποδίσουν για πολλές γυναίκες και άντρες την κατάληξή τους στην μακροχρόνια ανεργία, να διευκολύνουν την επανένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά της εργασίας, και να στηρίξουν την ενσωμάτωση από την άποψη της απασχόλησης, των νέων και των εργαζομένων που επανέρχονται στην αγορά της εργασίας

(ii) Η προώθηση της **κοινωνικής ένταξης και της ισότητας των ευκαιριών για όλους**, όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά της εργασίας

(iii) Η βελτίωση της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και του επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς επίσης και η ανάπτυξη συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης ως στοιχεία μιας πολιτικής δια βίου εκμάθησης, που αποσκοπεί στη βελτίωση και τη στήριξη των **δυνατοτήτων απασχόλησης, της κινητικότητας και της ένταξης στην αγορά της εργασίας**

(iv) Προώθηση **εργατικού δυναμικού το οποίο έχει λάβει κατάρτιση και διαθέτει προσόντα και ικανότητες προσαρμογής**, αποσκοπώντας στην τόνωση της καινοτομίας και της ικανότητας προσαρμογής της οργάνωσης της εργασίας, στην στήριξη του **επιχειρηματικού πνεύματος και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης**, καθώς επίσης και στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στους τομείς της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογίας

(v) Αύξηση της **συμμετοχής των γυναικών στην αγορά της εργασίας**, συμπεριλαμβανομένης της εξέλιξης της σταδιοδρομίας τους και της πρόσβασής τους στις νέες δυνατότητες απασχόλησης, καθώς επίσης και προώθηση του επιχειρηματικού τους πνεύματος, και μείωση των διακρίσεων στην αγορά της εργασίας.

Το φάσμα αυτών των προτεραιοτήτων είναι, κατ'ανάγκη, σχετικά ευρύ, όχι μόνο επειδή οι πολιτικές, οι πρακτικές και οι ανάγκες όσον αφορά τις θέσεις απασχόλησης και τους ανθρωπίνους πόρους, διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, αλλά επίσης λόγω της επταετούς διάρκειας εφαρμογής του νέου κανονισμού. Ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί η συμμετοχή του ΕΚΤ στους πέντε τομείς, επιτρέποντας, ταυτοχρόνως, σε κάθε κράτος μέλος να αποφασίζει σχετικά με τις προτεραιότητές του όσον αφορά τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ.

3. Σημασία της τεχνικής βοήθειας

Η πρότυπη πειραματική δράση «Τοπικά Σύμφωνα απασχόλησης» η οποία εγκαινιάστηκε το 1997, δείχνει σαφώς πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος τον οποίο διαδραμάτισε η τεχνική βοήθεια στους τομείς της οργάνωσης της εταιρικής σχέσης και της διαμόρφωσης των σχεδίων δράσεων.

Πράγματι, για να ενεργοποιηθεί μια δυναμική τοπική ανάπτυξη «από τη βάση στην κορυφή», χρειάζεται, αφενός να επαναδιοργανωθεί ο κοινωνικός ιστός, να επιδιωχθεί προοδευτική εξέλιξη των νοοτροπιών, να τροφοδοτηθούν τα κυκλώματα χάρη στα οποία είναι εφικτή η κυκλοφορία των ιδεών και των πληροφοριών, και να υπάρξει ευαισθητοποίηση σχετικά με μια νέα νοοτροπία όσον αφορά την τοπική ανάπτυξη. Αφετέρου, χρειάζεται να καλλιεργηθεί η συνήθεια της συνεργασίας και της ανάληψης ευθυνών, και χρειάζεται επίσης να καταστεί συστηματική η προσέγγιση της αξιοποίησης του ενδογενούς δυναμικού, συνοδευόμενη από πραγματική και διευρυμένη εταιρική σχέση η οποία χρησιμοποιεί ως μέθοδο εργασίας την συνεννόηση μεταξύ των διαφόρων παραγόντων – κράτος, περιφέρεια, τοπικές αυτοδιοικήσεις, ιδιωτικός τομέας, κοινωνικοί εταίροι.

Δεδομένου ότι τα Σύμφωνα ακολουθούν τη προσέγγιση «από τη βάση στην κορυφή» ("bottom up"), και ότι τους είναι απαραίτητη η στέρεα και ανεξάρτητη ένταξη σε ένα ειδικό πλαίσιο τοπικής εταιρικής σχέσης, θα χρειαστούν και ένα επιπλέον στήριγμα, εκτός από αυτό που τους παρέχεται από την γενική δημόσια διοίκηση, για να χρηματοδοτήσουν το προσωπικό, τα γραφεία, τον τεχνικό εξοπλισμό, τις μελέτες και την εξωτερική τεχνογνωσία που τους είναι απαραίτητα για την δημιουργία και τη λειτουργία τους. Τα ποσά που προορίζονται για την τεχνική βοήθεια η οποία παρέχεται από τα ΕΕΠ ή τα ΕΠ θα πρέπει, επομένως, να περιλαμβάνουν μια επιπλέον ένδειξη του ποσού της τεχνικής βοήθειας η οποία απαιτείται ειδικά για τις δράσεις στον τομέα των τοπικών πρωτοβουλιών και των Συμφώνων.

Όσον αφορά τα τοπικά Σύμφωνα που βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές, τα Σύμφωνα των περιοχών του στόχου 5β είχαν τη δυνατότητα, κατά την προηγούμενη περίοδο, να επωφεληθούν από τη τεχνική βοήθεια του ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμού.

Σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς, σε περίπτωση που δημιουργούνται Σύμφωνα στις αγροτικές περιοχές του στόχου 1, ή σε περίπτωση ήδη υφισταμένων σε αυτές τις περιοχές Συμφώνων τα οποία συνεχίζουν να λειτουργούν, θα μπορούν να απευθύνονται για την τεχνική τους βοήθεια σε ένα από τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία, συμπεριλαμβανομένου του ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμού. Το ΕΚΤ θα μπορούσε να παρεμβαίνει στις εκτός στόχων περιοχές. Τέλος, για τις περιοχές του στόχου 2, η τεχνική βοήθεια θα μπορεί να προέρχεται, κατά περίπτωση, από το ΕΤΠΑ ή από το ΕΚΤ, αποκλείοντας οποιαδήποτε σώρευση.

Στον τομέα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ δεν προβλέπονται μέτρα σχετικά με την τεχνική βοήθεια.

B. Περιεχόμενο του προγραμματισμού

Σχετικά με το περιεχόμενο των σχεδίων δράσεων και των κυριότερων μέτρων που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

Στο πλαίσιο της τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας των διαφόρων ταμείων, τα τοπικά Σύμφωνα θα πρέπει να μεριμνούν για την ικανοποιητική ένταξη του σχεδίου δράσεών τους στα τέσσερα «βάθρα» της ευρωπαϊκής στρατηγικής απασχόλησης.

Πράγματι, δεδομένης της σημαντικής θεματικής διαφοροποίησης των Συμφώνων, δεν φαίνεται να είναι εφικτή, ούτε σκόπιμη, η ιδιαίτερη αναφορά σε έναν και μόνο από τους πέντε πολιτικούς τομείς. Είναι πιθανό ότι τα Σύμφωνα θα περιλαμβάνουν ενέργειες οι οποίες θα αφορούν τουλάχιστον δυο τομείς, και ότι θα καλύπτουν, κατά συνέπεια, ένα πλήρες φάσμα τοπικών μέτρων για την απασχόληση.

Στις περιοχές οι οποίες είναι επιλέξιμες για τους στόχους 1 και 2, η χρησιμοποίηση των Ταμείων θα συνδυάζει την εκμετάλλευση της συνέργιας και της συμπληρωματικότητάς τους, αφενός και, αφετέρου, την συνέπειά τους με τα τέσσερα βάθρα της ευρωπαϊκής στρατηγικής απασχόλησης: απασχολησιμότητα, ικανότητα προσαρμογής, επιχειρηματικό πνεύμα και ισότητα των ευκαιριών. Το ΕΚΤ, ιδίως, πρόκειται να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες που του παρέχει ο νέος κανονισμός, δίνοντας έμφαση σε μια προσέγγιση επικεντρωμένη στην ενίσχυση των ανθρωπίνων πόρων και την ανάπτυξη της αγοράς της εργασίας σε τοπική κλίμακα. Το ΕΤΠΑ και το ΕΓΤΠΕ θα δράσουν κυρίως υπέρ της βελτίωσης του οικονομικού περιβάλλοντος. Αυτή η συνδυασμένη προσέγγιση αποσκοπεί στην προώθηση της δημιουργίας και της ανάπτυξης επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο, καθώς επίσης και στη στήριξη όλων των πρωτοβουλιών οι οποίες δημιουργούν νέες θέσεις απασχόλησης.

Στις περιοχές στις οποίες δρα μόνο το ΕΚΤ, η παρέμβασή του θα μπορεί, στα πλαίσια της τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας, να

συνδράμει όλες τις παρεμβάσεις που θα θεωρούνται απαραίτητες για την πλήρη εκμετάλλευση του τοπικού δυναμικού, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της δημιουργίας μικρών επιχειρήσεων, ιδίως στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, που θα ανταποκρίνονται σε μη ικανοποιημένες ανάγκες του πληθυσμού, με την παροχή υπηρεσιών εγγύτητας.

Τέλος, στις εκτός στόχου 1 αγροτικές περιοχές, οι παρεμβάσεις του ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεων θα επικεντρωθούν στην στήριξη της πολυλειτουργικότητας στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης.

Οι κυριότερες γενικές κατευθύνσεις της Επιτροπής σχετικά με αυτά τα διαφορετικά θέματα, περιλαμβάνονται στην ανακοίνωσή της της 1ης Ιουλίου 1999⁵, και μπορούν να συνοψιστούν ως εξής.

1. Επιβεβαίωση των θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών

Παρόλο που είναι απαραίτητη η ένταξη της «διάστασης της ιδιαιτερότητας αναλόγως του φύλου» σε όλες τις δράσεις οι οποίες στηρίζονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, χρειάζονται επίσης, συμπληρωματικά, και άλλες, ειδικές θετικές δράσεις. Αυτές οι ειδικές δράσεις πρέπει να βασίζονται:

- σε αναλύσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της λήψης υπόψη των διαφορών που υφίστανται μεταξύ ανδρών και γυναικών στους διαφόρους υπό εξέταση κλάδους και τομείς, καθώς επίσης και στο πλαίσιο των ειδικών προβλημάτων που υφίστανται όσον αφορά την ισότητα των ωφελημάτων που συνεπάγονται τα προβλεπόμενα μέτρα
- στους στόχους οι οποίοι καθορίζονται επί τη βάση αυτών των αναλύσεων για την αποκατάσταση των ισορροπιών.

Θα πρέπει, εν συνεχεία, να καθοριστούν δείκτες χάρη στους οποίους θα είναι εφικτή η μεταπαρακολούθηση και η διαπίστωση της προόδου που σημειώνεται όσον αφορά την ισότητα. Θα πρέπει να προβλεφθούν προγράμματα και μέτρα για την μέχρι εσχάτων καταπολέμηση των εμποδίων τα οποία συνδέονται με το φύλο των εργαζομένων, μη επιτρέποντας την ισότητα πρόσβασης και συμμετοχής, ούτως ώστε να εξουδετερωθούν οι συνέπειες της διακριτικής μεταχείρισης και να προωθηθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί η ισόρροπη συμμετοχή των ανδρών και των γυναικών στα επίπεδα της λήψης των αποφάσεων. Οι στόχοι αυτοί θα μπορούσαν να επιτευχθούν χάρη σε μέτρα που αποσκοπούν: στη βελτίωση της εξέλιξης της σταδιοδρομίας των γυναικών και της πρόσβασής τους στα ανώτερα ιεραρχικά επίπεδα στην αποκατάσταση της ισορροπίας όσον αφορά την εκπροσώπηση των γυναικών και των ανδρών σε ορισμένους οικονομικούς κλάδους ή επαγγέλματα στην

προώθηση της αύξησης του αριθμού των θέσεων απασχόλησης γυναικών στην άνοδο του επιπέδου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων όσον αφορά τις γυναίκες.

Σε αυτόν τον τομέα, θα είναι σημαντικό οι δράσεις να μην περιοριστούν στα μέτρα κατάρτισης, αλλά να χρησιμοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες όλων των διαθέσιμων επιλέξιμων μέτρων, έτσι ώστε να επιχορηγήσουν μια σφαιρική θετική στρατηγική. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτύχουν την υλοποίηση μιας ενεργού πολιτικής απασχόλησης υπέρ των γυναικών κατ'αναλογία των ποσοστών ανεργίας τους, θα πρέπει να μεριμνήσουν ιδιαίτερα για την εξάλειψη των εμποδίων τα οποία αντιμετωπίζουν οι γυναίκες που επιθυμούν να δημιουργήσουν μια επιχείρηση ή να ασκήσουν ένα μη μισθωτό επάγγελμα, και να ενεργήσουν έτσι ώστε οι γυναίκες να είναι σε θέση να επωφελούνται πλήρως από την ευελιξία των μορφών οργάνωσης της εργασίας.

Η πολιτική θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους κυριότερους στόχους της ευρωπαϊκής στρατηγικής απασχόλησης, και να σταθεροποιεί τις γενικές δράσεις οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση των ικανοτήτων απασχολησιμότητας των εργαζομένων.

2. Ανάπτυξη της ικανότητας προσαρμογής του εργατικού δυναμικού

Σε αυτόν τον τομέα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δείξουν με ποιον τρόπο μπορούν, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, να συνδυάσουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν για να εκσυγχρονίσουν την οργάνωση και τις μορφές της εργασίας, και να δώσουν στους εργαζομένους τη δυνατότητα να βελτιώσουν την προσαρμογή τους στις οικονομικές αλλαγές. Για να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι δυνατότητες απασχόλησης, θα είναι επίσης σημαντική η προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και της διεύρυνσης της προσφοράς κατάρτισης.

Η δράση του ΕΚΤ θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ενίσχυση των εργαζομένων, ούτως ώστε να είναι σε θέση να προσαρμόζονται στις αλλαγές τις οποίες συνεπάγονται οι νέες τεχνολογίες και οι νέες συνθήκες της αγοράς, κυρίως στην περίπτωση μισθωτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν κίνδυνο απώλειας της θέσης απασχόλησής τους. Από την άποψη αυτή έχει καθοριστική σημασία η πρόβλεψη των αναγκών των επιχειρήσεων όσον αφορά τις ειδικότητες, καθώς επίσης και η δυνατότητα προσφοράς κατάρτισης και υπηρεσιών πληροφόρησης στους μισθωτούς των ΜΜΕ. Τέτοιες δράσεις προϋποθέτουν ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων, καθώς επίσης και την πλήρη συμμετοχή και συνεργασία των κοινωνικών εταίρων, οι οποίες απαιτούνται επίσης λόγω της εισαγωγής νέων ρυθμίσεων κατανομής του χρόνου εργασίας μεταξύ των επαγγελματικών κατηγοριών και λόγω της ανάγκης ισορροπίας μεταξύ της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής.

Θα χρειαστεί να δημιουργηθούν σχέσεις μεταξύ των δράσεων και των μέτρων που αποσκοπούν στην ένταξη, στην επαγγελματική κατάρτιση (αρχική ή δια βίου) και στην επανειδίκευση, αφενός, και, αφετέρου, των δραστηριοτήτων υπέρ της οικονομικής ανάπτυξης και της μετατροπής. Η ανάγκη αυτή αφορά τόσο το επίπεδο της ενίσχυσης των επιχειρήσεων (παραδείγματος χάρη, όσον αφορά την καινοτομία), όσο και το πιο θεμελιακό επίπεδο της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης (παραδείγματος χάρη, την διαμόρφωση μιας περιφερειακής στρατηγικής για την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη). Μια τέτοια προσέγγιση με γνώμονα την πρόβλεψη, έχει ιδιαίτερη σημασία για τις περιοχές στις οποίες λαμβάνουν χώρα διαρθρωτικές μετατροπές.

3. Βελτίωση της απασχολησιμότητας

Αυτός ο τομέας παρέμβασης περιλαμβάνει στρατηγικές οι οποίες επιτρέπουν τη διεύρυνση της πρόσβασης στην απόκτηση ικανοτήτων, την ενθάρρυνση της διαφοροποίησης και την ενίσχυση των δυνατοτήτων κατάρτισης και ποιοτικής βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Για να προωθηθεί η εξειδίκευση και η ικανότητα προσαρμογής του εργατικού δυναμικού, χρειάζεται να βελτιωθούν οι δυνατότητες της δια βίου κατάρτισης, ιδίως στους τομείς των τεχνολογιών της πληροφόρησης και της επικοινωνίας. Προς αυτόν τον σκοπό θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα όσον αφορά την πιστοποίηση αυτής της κατάρτισης, η οποία θα πρέπει να αναγνωρίζεται σε εθνικό επίπεδο για να εξασφαλίζεται ευελιξία κατά τη διάρκεια των σπουδών.

Η ποιότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης που παρέχεται έχει ουσιαστική σημασία για να έχουν οι νέοι δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά απασχόλησης. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να βελτιώσουν τα μέσα τα οποία διαθέτουν, για να αυξηθούν οι ικανότητες των εκπαιδευομένων όσον αφορά την προσαρμογή και την ένταξή τους στην αγορά της εργασίας και, ιδίως, για να παρέχεται σε όλους το απαιτούμενο ελάχιστο επίπεδο βασικών γνώσεων (ιδίως ανάγνωση και αριθμητική). Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους νέους οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες εκμάθησης. Είναι δυνατόν να παρέχονται επιχορηγήσεις υπέρ της βελτίωσης των ικανοτήτων χάρη στην βασική εκπαίδευση και κατάρτιση, σε περιπτώσεις που είναι αποδεδειγμένη η σχέση με τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς της εργασίας ή/και της απασχολησιμότητας.

Στις αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες, η βελτίωση των δυνατοτήτων και της αποτελεσματικότητας του συνόλου των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, αποτελεί σημαντικό παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας. Έχουν διαπιστωθεί εξαιρετικά αποτελέσματα στις περιπτώσεις επενδύσεων μακράς διάρκειας σε αυτόν τον τομέα.

4. Ανάπτυξη των επιχειρήσεων

a. Επιχειρήσεις ανταγωνιστικές για τη δημιουργία απασχόλησης

Η δημιουργία ή η ανάπτυξη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την δημιουργία θέσεων απασχόλησης μακράς διάρκειας και, επομένως, για την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη. Όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία συμβάλλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου στις περιοχές οι οποίες είναι επιλέξιμες για τους στόχους 1 και 2, ενώ η συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου έχει ως αντικείμενο το σύνολο των περιφερειών της Ένωσης. Παρόλο που όλες οι πηγές θέσεων απασχόλησης είναι σημαντικές, θα πρέπει τα κοινοτικά προγράμματα να λαμβάνουν υπόψη τον συνεχώς αυξανόμενο ρόλο του τομέα των υπηρεσιών – στον οποίο βασίζεται κατά κύριο λόγο η καθαρή αύξηση της απασχόλησης στην Ένωση τα τελευταία χρόνια.

• ρώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος

Για την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, θα πρέπει να υλοποιηθούν μέτρα υπέρ της ζήτησης (όπως η παροχή επιχορηγήσεων ή άλλων ενισχύσεων σε όσους επιθυμούν να ασκήσουν ανεξάρτητο επάγγελμα ή να δημιουργήσουν επιχείρηση), σε συνδυασμό με μέτρα τόνωσης της προσφοράς (όπως: στοχοθετημένη πληροφόρηση, δραστηριότητες κατάρτισης ή εκπαίδευσης). Είναι επίσης σημαντικός ο ρόλος της παροχής στους επιχειρηματίες κατάρτισης και υπηρεσιών στοχοθετημένης αρωγής.

Οι δραστηριότητες των επιχειρηματιών, ιδίως όταν πρόκειται για μη μισθωτούς, θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν αντικείμενο ενισχύσεων, και τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για να επωφελούνται από όλες τις δυνατότητες τις οποίες συνεπάγεται η δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε τοπική κλίμακα, στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας, στον τομέα των περιβαλλοντικών τεχνολογιών, στις αγροτικές περιοχές και στο πλαίσιο των νέων δραστηριοτήτων οι οποίες απορρέουν από ανάγκες που δεν έχουν ακόμη ικανοποιηθεί από τις αγορές.

Ένας μεγάλος αριθμός δράσεων στήριξης των επιχειρήσεων συνεπάγονται την παροχή χρηματοδοτικής ενίσχυσης ή άλλων πλεονεκτημάτων για την ανάληψη δραστηριοτήτων εμπορικής φύσης. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι αρχές οι οποίες είναι επιφορτισμένες με την υλοποίηση του προγράμματος θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η παρεχόμενη ενίσχυση πληροί τους κοινοτικούς κανόνες σχετικά με τον ανταγωνισμό.

Η ενίσχυση η οποία χορηγείται δυνάμει των Διαρθρωτικών Ταμείων και αποσκοπεί στην τόνωση του παραγωγικού τομέα, πρέπει να επικεντρώνεται ιδιαίτερω στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), χωρίς όμως να παραμελούνται οι ανάγκες των μεγάλων επιχειρήσεων, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των στενών δεσμών οι οποίοι υφίστανται συχνά μεταξύ των ΜΜΕ και των μεγάλων

εταιρειών. Οι προτεραιότερες ενίσχυσης των επιχειρήσεων τις οποίες πρέπει να λαμβάνουν τα Ταμεία, είναι η εξής:

- **Μετρίαση της χορήγησης ενισχύσεων σε κεφάλαιο**

Θα πρέπει να προτιμούνται άλλες πηγές χρηματοδότησης, όπως: επιστρεπτές προκαταβολές, επενδύσεις κεφαλαίου, δάνεια κεφαλαίου και κεφάλαια κίνησης, συστήματα αμοιβαίων εγγυήσεων, κλπ.

- **Βελτίωση της χορήγησης της ενίσχυσης**

Θα πρέπει επίσης να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις πιο ποιοτικές και οργανωτικές παραμέτρους, κυρίως στα συστήματα χορήγησης της κοινοτικής ενίσχυσης, καθώς επίσης και στο παραγωγικό περιβάλλον εν γένει.

- **Συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στη χάραξη των στρατηγικών**

Όπως φαίνεται από την αξιολόγηση των παρεμβάσεων του παρελθόντος, η ποιότητα των προγραμμάτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη του τομέα των ΜΜΕ μπορεί να βελτιωθεί σε περίπτωση που η σύλληψη και η υλοποίησή τους πραγματοποιούνται στο πλαίσιο διευρυμένης εταιρικής σχέσης, με συμπερίληψη των εκπροσώπων ιδιωτικών εταιρειών και οργανισμών παροχής υπηρεσιών στις επιχειρήσεις.

- **Συμμετοχή καινοφανών παραγόντων, όπως οι κοινωνικοί επιχειρηματίες**

b. Οι υπηρεσίες παροχής ενίσχυσης στις επιχειρήσεις: ενίσχυση για τη δημιουργία και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων

Δεν χρειάζεται πλέον να υπογραμμιστεί η σημασία των υπηρεσιών παροχής ενίσχυσης στις επιχειρήσεις, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται η δημιουργία, η ανάπτυξη και η μεταφορά των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ. Αυτές οι υπηρεσίες επιτρέπουν στις εταιρείες να βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα και τις ικανότητές τους όσον αφορά την κατάκτηση νέων αγορών. Συμβάλλουν επίσης στη δημιουργία ενός επιπέδου ισότητας στις περιοχές ουσιαστικής σημασίας για το άνοιγμα της εσωτερικής αγοράς, όπως είναι οι δημόσιες υπηρεσίες, όπου οι ΜΜΕ έχουν τη δυνατότητα να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Τα μέτρα ενίσχυσης για τις υπηρεσίες αυτές που υπάγονται στα Διαρθρωτικά Ταμεία θα πρέπει να προβλέπουν αρωγή για τη μεταφορά τεχνολογίας, για την προώθηση της εμπορίας και την εσωτερικήυση (εκτός από τις άμεσες ενισχύσεις που συνδέονται με τις εξαγωγές), για την καινοτομία στους τομείς της οργάνωσης και της διαχείρισης, για την ενίσχυση της δημιουργίας και της ανάπτυξης χρηματοδοτικών μέσων όπως το κεφάλαιο εκκίνησης, για τις ενώσεις αμοιβαίας εγγύησης, κλπ. Κατά συνέπεια, οι προτεραιότερες θα πρέπει να είναι οι εξής:

- **Εντοπισμός των αναγκών των επιχειρήσεων**

- **Εκμετάλλευση των συνεργιών**

Υπάρχουν, ιδίως, δυνατότητες βελτίωσης των συνεργιών στην περίπτωση των κέντρων παροχής υπηρεσιών, των κέντρων μεταφοράς τεχνολογιών, των επιστημονικών πάρκων, των πανεπιστημίων, των ερευνητικών κέντρων, κλπ. τα οποία συχνά λειτουργούν χωρίς συντονισμό.

- **Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας**

Χρειάζεται να προωθηθεί η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων ούτως ώστε να αναπτύξουν την ευρωπαϊκή και διεθνή διάσταση των δραστηριοτήτων τους και να μπορέσουν να σταθεροποιήσουν τη θέση τους στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά.

γ. Οι τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αναπτυξιακό δυναμικό όσον αφορά τις θέσεις απασχόλησης

Τα μέτρα που εξετάζονται ως άνω αποσκοπούν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ και, κατά συνέπεια, του δυναμικού τους όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Εντούτοις, η πείρα που έχει κτηθεί με τα σημερινά προγράμματα δείχνει ότι, σε ορισμένους τομείς, οι δυνατότητες δημιουργίας θέσεων απασχόλησης είναι πολύ σημαντικές, αλλά ότι έχουν μέχρι σήμερα χρησιμοποιηθεί ανεπαρκώς.

Εφόσον αυτοί οι τομείς αποτελούν επίσης καθοριστικά πεδία δράσης των κοινωνικών επιχειρήσεων, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην προώθηση των δραστηριοτήτων ένταξης μέσω της οικονομίας, τις οποίες ασκούν οι οργανώσεις αυτές.

- **Η βελτίωση του περιβάλλοντος: συμβολή στην ανταγωνιστικότητα**

- Προληπτική προσέγγιση

- Καθαρή τεχνολογία

- Διαχείριση με μέριμνα για το περιβάλλον

- Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αποκατάσταση των εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, σε σχέση με την δημιουργία χώρων πρασίνων.

- Η κατάρτιση

Έχει ουσιαστική σημασία για τη βελτίωση των ειδικεύσεων στον τομέα των περιβαλλοντικών θεμάτων τα οποία υπάγονται στον παραγωγικό τομέα, καθώς επίσης και για την προώθηση (ή την μετατροπή) της απασχόλησης.

• **Τουρισμός και πολιτισμός: πλεονεκτήματα για την τοπική ανάπτυξη**

- **Αειφόρος και ποιοτικός τουρισμός**

Ο τουρισμός είναι ένας από τους αποδοτικότερους τομείς στην Ευρώπη και διεθνώς, από την άποψη των αποτελεσμάτων όσο και από την άποψη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Ως εκ τούτου, αποτελεί σημαντικό οικονομικό πλεονέκτημα για έναν μεγάλο αριθμό περιφερειών, αγροτικών οικισμών και πόλεων της Ένωσης. Η ισόρροπη και αειφόρος ανάπτυξη του τουρισμού θα πρέπει να στηριχθεί ιδιαίτερω από:

- τον εκσυγχρονισμό των υποδομών που συνδέονται με τον τουρισμό και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους
- τη βελτίωση των επαγγελματικών χαρακτηριστικών και των ειδικεύσεων των απασχολούμενων σε αυτόν τον τομέα, ούτως ώστε να βελτιωθεί ο βαθμός ανταπόκρισής τους στις προσδοκίες των τουριστών και στις ανάγκες αυτού του οικονομικού τομέα, καθώς επίσης και για να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη
- η προώθηση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ επιχειρήσεων, η συνεργασία μεταξύ του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, και η δικτύωση για την βελτίωση της ένταξης στην τουριστική αλυσίδα των διαφόρων συναφών υπηρεσιών.

- **Πολιτισμός: οικονομικό δυναμικό**

Ο πολιτισμός συνδέεται στενά με τον τουρισμό, εφόσον η πολιτιστική κληρονομιά μιας περιφέρειας δεν συμβάλλει μόνο στην επιβεβαίωση της τοπικής ή περιφερειακής φυσιογνωμίας της, αλλά προσελκύει επίσης τουρίστες. Ο πολιτισμός δημιουργεί κατ'αυτόν τον τρόπο συμπληρωματικές δυνατότητες απασχόλησης, στοιχείο του οποίου η σημασία είναι θεμελιώδης για πολλές μειονεκτικές περιφέρειες της Κοινότητας οι οποίες διαθέτουν σημαντικό πολιτιστικό δυναμικό. Κατά συνέπεια, θα πρέπει η πολιτιστική διάσταση να εντάσσεται στις αναπτυξιακές στρατηγικές του τουρισμού.

Ο πολιτισμός είναι επίσης και στοιχείο, του οποίου η σημασία συνεχώς αυξάνεται, της εμπορικής οικονομίας, με σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης, κοινωνικής ένταξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Τα τοπικά Σύμφωνα απασχόλησης θα πρέπει, επομένως, να χρησιμοποιούν σε μεγαλύτερο βαθμό τις δυνατότητες, από την άποψη των θέσεων απασχόλησης, που παρουσιάζουν τα καινοτόμα και δημιουργικά πολιτιστικά προϊόντα, ιδίως στους τομείς των υπηρεσιών πληροφορικής (on line) πολιτιστικού χαρακτήρα, των μέσων ενημέρωσης και των επιχειρήσεων πληροφόρησης ή σχεδιασμού της θα πρέπει επίσης τα σχέδια δράσεών τους να περιλαμβάνουν μέτρα που υπάγονται σε αυτούς τους τομείς.

• **Οι νέες δραστηριότητες δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που συνδέονται με την παροχή υπηρεσιών οι οποίες ανταποκρίνονται σε μη ικανοποιημένες κοινωνικές ανάγκες**

Επί τη βάση της εμπειρίας που έχει αποκτηθεί με τα εθνικά καθεστώτα ενίσχυσης και τα κοινοτικά πρότυπα πειραματικά έργα, καθώς επίσης και με τα σχέδια δράσης ορισμένων τοπικών Συμφώνων απασχόλησης, οι προτεραιότητες όσον αφορά την ενίσχυση σε αυτόν τον τομέα, ενδέχεται να είναι οι εξής:

- **Ενεργός στήριξη της δημιουργίας και της ανάπτυξης παροχής υπηρεσιών**

Αυτό περιλαμβάνει, κατά πρώτον λόγο, τον εντοπισμό των νέων πολλά υποσχόμενων τομέων δραστηριότητας και, εν συνεχεία, τη θέση στη διάθεση των υφισταμένων ή ενδεχομένων προμηθευτών υπηρεσιών προσήκουσας αρωγής, όπως: παροχή πληροφοριών και συμβουλών καθώς επίσης και χρηματοοικονομική και τεχνική βοήθεια.

- **Οργάνωση και διάρκεια**

Μετά από την εγκατάστασή τους, οι προμηθευτές υπηρεσιών, κυρίως αυτοί που απασχολούν άτομα τα οποία έχουν αρχίσει προσφάτως να εργάζονται, θα έχουν κατά γενικό κανόνα ανάγκη από αρωγή επί ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, ιδίως στους τομείς της ενίσχυσης για τη διαχείριση και την κατάρτιση. Εντούτοις, ο τελικός στόχος θα είναι, κατά το δυνατό, η λειτουργία της υπηρεσίας σε βάση βιώσιμη. Κατά συνέπεια, η δημόσια ενίσχυση θα πρέπει να φθίνει με την πάροδο του χρόνου, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων αναγκών της εν λόγω υπηρεσίας.

5. Στήριξη της πολυλειτουργικότητας της υπαίθρου

Για τη νέα περίοδο (2000-2006), η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης που ορίζεται στο Πρόγραμμα Δράσης 2000 και στη νέα κανονιστική ρύθμιση (κανονισμός 1257/99, ΕΕ L 160 της 26/6/99) προτείνει ως προτεραιότητα τη διατήρηση και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην ύπαιθρο.

Πράγματι, η γεωργία θα πρέπει να προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα της αγοράς. Οι αλλαγές θα έχουν ως αντικείμενο την οικονομία των αγροτικών περιοχών στις οποίες θα πρέπει να ενισχυθεί η δημιουργία θέσεων απασχόλησης προς αποφυγή της απεργήμωσης.

Επομένως, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα μέτρα:

- εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων και βελτίωση της οικονομικής τους βιωσιμότητας, πράγμα που συνεπάγεται μέριμνα για την συγκράτηση των απασχολούμενων στη γεωργία σε αυτόν τον τομέα, και για τη μετρίαση της τάσης μείωσης του αριθμού τους

- ενίσχυση των νέων απασχολούμενων στη γεωργία, ανδρών και γυναικών, που εγκαθίστανται, προσφέροντάς τους νέες ευκαιρίες σε τομείς στους οποίους υπάρχουν δυνατότητες διάθεσης
- μέριμνα για προσήκουσα και προσαρμοσμένη στις συνθήκες της ύπαιθρου κατάρτιση, προσανατολίζοντας τους εργαζομένους προς νέες μορφές παραγωγής, μέσα εμπορίας, διαχείρισης, καθώς επίσης και προς άλλες δραστηριότητες
- εξασφάλιση της ανάπτυξης δραστηριοτήτων και παροχής υπηρεσιών στην ύπαιθρο, προς αποφυγή της εσωτερικής μετανάστευσης προς τις αστικές περιοχές, και στήριξη των μέτρων τα οποία προωθούν την απασχόληση των νέων και των γυναικών
- διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων, με σκοπό την προώθηση θέσεων απασχόλησης συμπλήρωσης και αντικατάστασης, και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης που αποσκοπούν στη βελτίωση της εκμετάλλευσης του υφισταμένου δυναμικού.

Αυτές οι κατευθύνσεις δίνουν τη δυνατότητα στους απασχολούμενους στη γεωργία να διαφοροποιούν τις δραστηριότητές τους προς νέες μορφές παραγωγής, προς την εμπορία και τη μεταποίηση, το περιβάλλον και τις δασικές

δραστηριότητες. Οι εργαζόμενοι στην ύπαιθρο θα αναπτύσσουν επίσης δραστηριότητες συνδεδεμένες με τον τουρισμό, τη βιοτεχνία, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τις υπηρεσίες. Σ'αυτούς τους τομείς, ορισμένες κοινοτικές παρεμβάσεις έχουν ήδη καταστήσει σαφή την ύπαρξη δυνατοτήτων νέων θέσεων απασχόλησης. Αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να συνδυάζονται για να εξασφαλιστεί η πολυλειτουργικότητα στην ύπαιθρο.

Τα Σύμφωνα τα οποία θα δημιουργηθούν σε αγροτικές περιοχές εκτός στόχου 1, θα μπορούν να προσφεύγουν σε χρηματοδοτήσεις του ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεων, αποσκοπώντας τη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης, καθώς επίσης και στην διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων, ιδίως αυτών οι οποίες διευκρινίζονται στο άρθρο 33 του κανονισμού σχετικά με την αγροτική ανάπτυξη. Είναι προφανές ότι δεν θα μπορέσει αυτό να πραγματοποιηθεί χωρίς την σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Παρακολούθησης, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση των χρηματοδοτήσεων των Ταμείων, και στο πλαίσιο των μέτρων που προβλέπονται από το σχετικό πρόγραμμα. Τα Σύμφωνα μπορούν επίσης, εφόσον ο νέος κανονισμός το επιτρέπει, να ζητούν από το ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεων να χρηματοδοτεί μελέτες σχετικά με την απασχόληση στην ύπαιθρο για την περιοχή την οποία αφορά το σχετικό πρόγραμμα, καθώς επίσης και την αξιολόγηση των μέτρων τα οποία είναι σχετικά με δράσεις που αποσκοπούν στη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης.

III. Υπενθύμιση των βασικών γενικών αρχών της μεθόδου

A) Ορισμοί

1) Το πλαίσιο: γιατί υπάρχουν τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης
Παρά τις προσπάθειες των πολιτικών και διοικητικών αρχών, καθώς επίσης και των οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων, και παρόλο που έχουν διατεθεί σημαντικά χρηματικά ποσά για τις πολιτικές απασχόλησης, η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει το σοβαρό πρόβλημα της ανεργίας.

Η Επιτροπή, στην Ανακοίνωσή της «Δράση για την απασχόληση: το Σύμφωνο εμπιστοσύνης» είχε διατυπώσει συγκεκριμένες προτάσεις που αποσκοπούσαν στην ένταση των σχετικών προσπαθειών. Είχε, ιδίως, ενθαρρύνει την προώθηση των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης, που ήταν το μέτρο το οποίο είχε επιλεγεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φλωρεντίας ως ένα από τα μέσα που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ένταση των προσπαθειών για την απασχόληση.

Αυτή η προσέγγιση αναφέρεται πλέον ρητά στην νέα κανονιστική ρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων (βλ. κεφάλαιο II).

2) Ο στόχος των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης: υλοποίηση παραδειγματικών δράσεων

Κύριος στόχος τους είναι η προσέλευση ενός μεγάλου αριθμού περιφερειακών ή τοπικών εταίρων «μεμυμένων» σε αυτό το επίπεδο, ούτως ώστε να καταστεί εφικτό να:

- εκφραστούν τα προβλήματα, οι ανησυχίες και οι προοπτικές καθενός από τους τοπικούς παράγοντες οι οποίοι έχουν κάποια αρμοδιότητα όσον αφορά την απασχόληση
- κινητοποιηθούν όλοι οι διαθέσιμοι πόροι υπέρ μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής η οποία θα είναι αποδεκτή από όλους τους ενδιαφερομένους, θα έχει ως γνώμονα τις πραγματικές τους ανάγκες – και η οποία θα επισημοποιηθεί μέσω μιας δέσμευσης η οποία θα ονομάζεται: Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης
- βελτιωθεί η ένταξη και ο συντονισμός των δράσεων για την απασχόληση
- πραγματοποιηθούν υποδειγματικές δράσεις και μέτρα υπέρ της απασχόλησης.

3) Ποια είναι τα κριτήρια της Επιτροπής

Για την αξιολόγηση των Συμφώνων που της έχουν υποβληθεί από τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει διαμορφώσει τρία βασικά κριτήρια:

- Προσέγγιση από «τη βάση προς την κορυφή» («bottom-up») Η πρωτοβουλία πρέπει να ξεκινά από το τοπικό επίπεδο, και να μην επιβάλλεται από μια ανώτερη αρχή.

- Εταιρική σχέση διευρυμένη και αποτελεσματική
Θα ήταν ιδεώδες αν όλοι οι εταίροι οι οποίοι ενδιαφέρονται για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε μια συγκεκριμένη περιοχή, συνέβαλαν στην διαμόρφωση και την υλοποίηση του Συμφώνου. Μια τέτοια εταιρική σχέση προϋποθέτει, επομένως, εκπροσώπους των επιχειρήσεων, των συνδικάτων και των λοιπών κοινωνικο-οικονομικών τοπικών παραγόντων. Η συμμετοχή τους δεν μπορεί να είναι τυπική μόνο, αλλά απαιτεί συγκεκριμένη παρέμβαση στο πρόγραμμα εργασίας ή στην χρηματοδότησή του.

- Ολοκληρωμένη και καινοτόμος στρατηγική
Τα μέτρα τα οποία συνεπάγεται μια τέτοια στρατηγική πρέπει να συντονίζονται και να εντάσσονται σε ένα σχέδιο δράσης. Πρέπει επίσης να είναι καινοτόμα σε σχέση με τα τοπικά δεδομένα, επειδή τα Σύμφωνα αυτά αποσκοπούν στη δοκιμή νέων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση του ενδημικού προβλήματος της ανεργίας.

4) Πού μπορεί να προωθηθεί ένα Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης

Ένα Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης μπορεί να προωθείται στο περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο πόλεων ή περιοχών απασχόλησης των οποίων τα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά αποδεικνύεται ότι είναι παρόμοια. Πρόκειται για γεωγραφικές ενότητες στις οποίες το πρόβλημα της ανεργίας είναι σημαντικό και, επομένως, επιλέξιμες για τους διάφορους στόχους των διαρθρωτικών πολιτικών της Ένωσης.

5) Ποιοι πρέπει να συμμετέχουν στον προβληματισμό ο οποίος αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης

Ένα Σύμφωνο προϋποθέτει τη συμμετοχή πολλών εταίρων, όπως:

- οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και διοικητικές υπηρεσίες
- ο ιδιωτικός τομέας: μεγάλες επιχειρήσεις, εκπρόσωποι των ΜΜΕ, κοινωνικο-οικονομικές οργανώσεις, χρηματοοικονομικά ιδρύματα, κλπ.α
- οι πρόεδροι των επιτροπών παρακολούθησης των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- οι σύλλογοι/σωματεία/ενώσεις για την ανάπτυξη ή τη μετατροπή της εν λόγω περιοχής
- οι κοινωνικοί εταίροι
- οι εκπρόσωποι του συλλογικού και συνεταιριστικού κόσμου, οι κινήσεις πολιτών
- οι επαγγελματικοί σύλλογοι, τα εμπορικά επιμελητήρια

- τα ιδρύματα/φορείς κατάρτισης και προώθησης της τεχνολογίας και της έρευνας.

Η πρωτοβουλία της προώθησης και της οργάνωσης του Συμφώνου πρέπει να προέρχεται από τη δημόσια αρχή η οποία, λόγω των αρμοδιοτήτων της, έχει τις μεγαλύτερες πιθανότητες να επηρεάζει το επίπεδο της απασχόλησης στην εν λόγω περιοχή.

Η αρχή αυτή πρέπει να καλέσει το σύνολο των δημοσίων ή ιδιωτικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών απασχόλησης, που έχουν κάποια σημαντική ευθύνη όσον αφορά την απασχόληση, να συμμετάσχουν στην διαδικασία προβληματισμού και στη διαμόρφωση ενός προγράμματος δράσεων υπέρ της απασχόλησης το οποίο θα πρέπει να είναι συνεπές με την περιφερειακή στρατηγική.

6) Πώς πρέπει να προωθείται ένα Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης

Το Σύμφωνο πρέπει να είναι αποτέλεσμα μιας διαδικασίας προβληματισμού μεταξύ του μέγιστου δυνατού αριθμού περιφερειακών ή τοπικών αρμοδίων παραγόντων, οι οποίοι αποσκοπούν να διαμορφώσουν από κοινού ένα πρόγραμμα δράσεων υπέρ της απασχόλησης, αλλά επίσης και να εξασφαλίσουν την υλοποίησή του, μέσω ενός συνόλου συγκεκριμένων μέτρων τα οποία ανταποκρίνονται στις τοπικές και περιφερειακές ανάγκες όσον αφορά την απασχόληση.

Ένα σημαντικό μέρος αυτών των μέτρων θα μπορεί να χρηματοδοτείται δυνάμει των κοινοτικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων, όπως ήδη συνέβη για τις 89 πρότυπες πειραματικές δράσεις οι οποίες εγκαινιάστηκαν το 1997 από την Επιτροπή.

B) Η προετοιμασία και η υλοποίηση του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης

1) Οι προπαρασκευαστικές εργασίες

Η προετοιμασία του Συμφώνου συνίσταται σε μια διαδικασία η οποία οδηγεί σε μια σειρά διαδοχικών συναντήσεων μεταξύ των εταίρων, χάρη στις οποίες καθίσταται εφικτό να:

- συζητηθεί η προβληματική της απασχόλησης και, ιδίως, οι συγκεκριμένες αιτίες της ανεργίας, τα πλεονεκτήματα και τα αδύνατα σημεία των συγκεκριμένων περιφερειών και περιοχών, τα μέσα που πρέπει να προβλεφθούν για τη βελτίωση της κατάστασης και την προώθηση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης
- βελτιωθούν οι μέθοδοι υπολογισμού και ανάλυσης της κατάστασης της απασχόλησης, καθώς επίσης και η αξιολόγηση των πολιτικών που ασκούνται σε αυτόν τον τομέα επίσης, να πραγματοποιηθεί συμβολή στην βελτίωση των γνώσεων και των τεχνικών ικανοτήτων των διαφόρων εταίρων
- πραγματοποιηθεί απολογισμός και ανάλυση των καινοτόμων πρωτοβουλιών ή των προτύπων πειραματικών εμπειριών που

ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο από την άποψη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, καθώς επίσης και να πραγματοποιηθεί ανταλλαγή των εμπειριών μεταξύ των διαφόρων συμμετεχόντων στο Σύμφωνο

- επινοηθούν νέοι τρόποι συνεργασίας ή συνεννόησης μεταξύ των διαφόρων εταίρων
- πραγματοποιηθεί απολογισμός των περιθωρίων ελιγμού και των μέσων που διαθέτει κάθε εταίρος
- αναζητηθεί συναίνεση σχετικά με τις προτάσεις που θα υποβληθούν στις επιτροπές παρακολούθησης των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Κοινότητας, αποσκοπώντας στην αύξηση του περιεχομένου τους όσον αφορά τις θέσεις απασχόλησης.

2) Το περιεχόμενο του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης

Τα προαναφερόμενα στάδια οδηγούν στη διαμόρφωση ενός Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης, με την εκπόνηση ενός εγγράφου το οποίο συγκεντρώνει τις αναλυτικές εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί από τους εταίρους, τις επακριβώς καθορισμένες υποχρεώσεις που έχει αναλάβει κάθε συμμετέχων, και τις συγκεκριμένες προτάσεις που εγκρίνονται σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις οι οποίες αναφέρονται στο σημείο II B.

Το περιεχόμενο του Τοπικού Συμφώνου μπορεί να χρηματοδοτηθεί εν μέρει με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, ιδίως για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.

Η δράση του Συμφώνου μπορεί να υπερβεί το πλαίσιο των διαρθρωτικών παρεμβάσεων, καλύπτοντας ένα ευρύτερο σύνολο δραστηριοτήτων ή πρωτοβουλιών, οι οποίες χρηματοδοτούνται ή στηρίζονται από τους διαφόρους εταίρους, είτε αυτοί ανήκουν στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα.

3) Ποια είναι η φύση του Συμφώνου

Το Σύμφωνο είναι αποτέλεσμα συζητήσεων οι οποίες καταλήγουν σε συμφωνία μεταξύ των τοπικών εταίρων δημοσιεύεται σε ένα στρατηγικό έγγραφο και συνοδεύεται από επιχειρησιακές ή χρηματοδοτικές υποχρεώσεις τις οποίες αναλαμβάνει κάθε εταίρος. Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει παρουσίαση των κυριότερων στόχων και των ποσοτικοποιημένων αναμενόμενων αποτελεσμάτων, καθώς επίσης και καθορισμό των στοχοθετούμενων ομάδων και των ειδικών περιοχών δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Τα προβλεπόμενα μέτρα πρέπει επίσης να είναι όσον το δυνατό πιο συγκεκριμένα. Εγγραφόμενη σε μια ευρύτερη προοπτική, η πρωτοβουλία αυτή πρέπει να επιτρέπει τον εντοπισμό ενδεχομένων εμποδίων στο επίπεδο των νομοθεσιών της εργασίας και της απασχόλησης.